

Dr hab. n. o zdr. Joanna Woźniak-Holecka
Zakład Promocji Zdrowia
Wydział Zdrowia Publicznego
Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach
Ul. Piekarska 18
41-902 Bytom
e-mail: jwozniak@sum.edu.pl
tel. 694 905 967

Bytom, 02.05.2023 r.

**RECENZJA OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH ORAZ DZIAŁALNOŚCI
DYDAKTYCZNO-ORGANIZACYJNEJ**

w postępowaniu habilitacyjnym dr n. med. Marleny Robakowskiej

1. Dane osobowe i rozwój zawodowy:

Dr n. med. Marlena Robakowska jest pracownikiem naukowo-dydaktycznym w Zakładzie Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej w Wydziale Nauk o Zdrowiu, Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego na stanowisku adiunkta.

Kandydatka ukończyła studia magisterskie na kierunku Organizacja i Zarządzanie w Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego. Ponadto odbyła studia podyplomowe na następujących kierunkach: „Rozwój regionalny i Fundusze Strukturalne Unii Europejskiej. Kierowanie projektami” (Wydział Ekonomii, Uniwersytet Gdański); „Zarządzanie Zasobami Ludzkimi” (Wydział Zarządzania i Ekonomii, Politechnika Gdańska) oraz „Dietetyka” (Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa). W 2011 r. uzyskała tytuł doktora nauk medycznych w dyscyplinie medycyna, w Wydziale Nauk o Zdrowiu Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

Kandydatka nie ubiegała się wcześniej o uzyskanie tytułu doktora habilitowanego.

2. Przebieg pracy zawodowej Kandydatki:

Habilitantka została zatrudniona w roku 2010 na stanowisku wykładowcy w Zakładzie Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej, Wydziału Nauk o Zdrowiu, Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, od roku 2013 tamże, na stanowisku adiunkta.

Dziekanat Wydziału Nauk o Zdrowiu

Wpł. dnia 9.05.2023

Nr-DNZ/

3. Ocena osiągnięcia naukowego zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce:

Jako podstawę wniosku w postępowaniu habilitacyjnym dr n. med. Marlena Robakowska zgłosiła osiągnięcie naukowe w postaci cyklu 7 prac oryginalnych, zatytułowane: „Możliwości optymalizacji organizacji i zarządzania zasobami w stanach nagłych z uwzględnieniem nowoczesnych technologii – wybrane aspekty”.

Wykaz publikacji wchodzących w skład osiągnięcia naukowego obejmuje następujące pozycje:

1. Robakowska M., Tyrańska-Fobke A., Pogorzelszyk K., Synowec J., Ślęzak D., Robakowski P., Rzońca P., Prędkiewicz P. Patient management in the emergency department during a COVID-19 pandemic *Healthcare (Basel)* 2022: vol. 10, nr 8, art. ID 1456, s. 1-10, bibliogr. 27 poz. DOI: 10.3390/healthcare10081456 Impact Factor: 3,160 Punktacja MEiN: 40.000.
2. Tyrańska-Fobke A., Robakowska M., Ślęzak D., Pogorzelszyk K., Basiński A. Searching for the optimal method of financing hospital emergency departments: comparison of Polish and selected European solutions. *Int. J. Environ. Res. Public Health* vol. 19, nr 3, art. ID 1507, s. 1-12, DOI:10.3390/ijerph19031507 Impact Factor: 4.614 Punktacja MEiN: 140.000.
3. Robakowska M., Tyrańska-Fobke A., Ślęzak D., Rogowski M., Basiński A., Jałuszewska S. Increased demand for services provided in hospital emergency departments. *Emerg. Med. Serv.* 2022: vol. 9, nr 1, doi 10.36740/EmeMS202201107 Punktacja MEiN: 40.000.
4. Kraszewski J., Robakowska M., Pogorzelszyk K., Jałuszewska S., Ślęzak D. The hospital emergency department in Poland: the history and the evolution. *Emerg. Med. Serv.* 2020: vol. 7, nr 1, Punktacja MEiN: 40.000 (<https://emergencymedicalservice.pl/wp-content/uploads/archive/EmergMedServ 2020i1net.pdf>).
5. Robakowska M., Ślęzak D., Żuratyński P., Krzyżanowski K., Tyrańska-Fobke A., Błazek M., Woron J. Management decisions: the effectiveness and size of the emergency medical team. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2022: vol. 19, nr 7, art. ID 3753, doi: 10.3390/ijerph19073753 Impact Factor: 4.614 Punktacja MEiN: 140.000.

6. Robakowska M., Ślęzak D., Żuratyński P., Tyrańska-Fobke A., Robakowski P., Prędkiewicz P., Zorena K., Possibilities of Using UAVs in Pre-Hospital Security for Medical Emergencies *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2022, 19 (17), 10754; <https://doi.org/10.3390/ijerph191710754> Impact Factor: 4,61 Punktacja MEiN: 140.000.
7. Robakowska M., Ślęzak D., Tyrańska-Fobke A., Nowak J., Robakowski P., Żuratyński P., Ładny J., Nadolny K., Operational and financial considerations of using drones for medical support of mass events in Poland. *Dis. Med. Public Health Prep.* 2019: vol. 13, nr 3, doi: 10.1017/dmp.2018.106 Impact Factor: 0,977 Punktacja MEiN: 40.000.

Sumaryczna punktacja dla wskazanego osiągnięcia naukowego wynosi: IF = 17,529 oraz MNiSW = 580, przy czym wszystkie publikacje wchodzące w skład cyklu powstały po uzyskaniu stopnia doktora i zostały opublikowane w latach 2018-2022. Kandydatka jest pierwszym autorem w pięciu publikacjach, w dwóch występuje jako drugi autor. Wkład pracy Autorki w wymienione w cyklu publikacje polegał na opracowaniu koncepcji i metodologii pracy, zebraniu i weryfikacji danych, analizie i interpretacji wyników, przygotowaniu manuskryptu -w pracach o numerach 1-2 i 4-7, a także na opracowaniu koncepcji badania i szczegółowego projektu pracy, zaplanowaniu przebiegu badań, wyborze narzędzia badawczego, jego walidacji i przygotowaniu wersji on-line, udziale w zebraniu danych, w wykonaniu analiz statystycznych, i interpretacji wyników - w przypadku artykułu nr 3.

Celem przeprowadzonych badań, wchodzących w skład osiągnięcia naukowego, była analiza szeroko pojętego systemu zarządzania stanami nagłymi (wraz z częścią przedszpitalną), będącego częścią systemu opieki medycznej. W analizie uwzględniono wsparcie przedszpitalnego ratownictwa medycznego (transport i nowoczesne technologie) oraz zarządzanie opieką szpitalną w stanach nagłych na oddziale ratunkowym (kosztochłonność, organizacja i bezpieczeństwo systemowe).

Cele szczegółowe prezentowanego cyklu publikacji to:

- 1) zdefiniowanie skali i zakresu problemów finansowania i organizacji systemu dla stanów nagłych w polskich szpitalach z uwzględnieniem metod finansowania,
- 2) weryfikacja wpływu pandemii COVID-19 na wzorce wykorzystania oddziałów ratunkowych w Polsce, wraz z analizą przyczyn zjawiska overcrowding'u,

3) weryfikacja związku pomiędzy organizacją działania systemu przedszpitalnego a efektywnością zarządzania stanami nagłymi w systemie szpitalnym, poprzez zastosowanie nowoczesnych technologii oraz zarządzaniu zasobami ludzkimi.

Kandydatka podsumowała przedstawione do oceny osiągnięcie naukowe wnioskiem końcowym, który brzmi następująco: „Optymalizacja organizacji pomocy medycznej w warunkach przedszpitalnych powinna zawierać zastosowanie rozwiązań technologicznych i organizacyjnych, zaś w części szpitalnej metod jej finansowania”.

Należy jednak zauważyć, że cele te są bardzo obszerne ale i dość rozbieżne, stąd wnikliwa ich analiza jako jednego osiągnięcia naukowego nastęrcza trudności. Można odnieść wrażenie, że Kandydatka wybrała z całości pojedyncze, luźno powiązane elementy, jak overcrowding, zastosowanie dronów, czy zarządzanie zasobami ludzkimi w stanach nagłych w systemie szpitalnym. Jednocześnie, co do zasady, trudno nie zgodzić się z wnioskiem końcowym, trafnie sformułowanym przez Autorkę, co nie powinno dziwić w odniesieniu do doświadczenia naukowego i praktycznego Kandydatki, które należy ocenić bardzo wysoko.

Opiniując wartość merytoryczną publikacji należących do osiągnięcia naukowego dr Marleny Robakowskiej warto prześledzić je w kolejności. Na cel główny, czyli analizę szeroko pojętego systemu zarządzania stanami nagłymi, odpowiadają artykuły nr 1, 2, 3,

Pod numerem 1 możemy znaleźć publikację pt.: „Patient management in the emergency department during a COVID-19 pandemic”. Artykuł dotyczy wpływu pandemii COVID-19 na wzorce wykorzystania oddziałów ratunkowych w Polsce i został oparty o dane dotyczące pacjentów przyjmowanych na oddział ratunkowy w „szczyście” pandemii. Praca jest wartościowa i zawiera wiele istotnych wniosków, jednak należy zauważyć, że zjawisko „overcrowdingu” miało miejsce już przed pojawieniem się w Polsce wirusa SARS-CoV-2, a pandemia tylko te problemy uwypukliła. Zatem wątek ten nie wydaje się dominującym w kontekście celu głównego opracowania, odpowiada natomiast na cel szczegółowy 2.

Publikacja o numerze 2 nosi tytuł: „Searching for the optimal method of financing hospital emergency departments: comparison of Polish and selected European solutions” a jej celem było opracowanie optymalnej metody finansowania oddziałów ratunkowych w Polsce, w nawiązaniu do wybranych krajów Europy. Dokonano tu bardzo wnikliwej oceny różnych rozwiązań organizacyjnych, zarządczych i finansowych w systemie ratownictwa medycznego, włącznie z nowatorską, ale jak można się domyślać, trudną o zaakceptowania przez polskiego pacjenta, metodą współpłacenia. Artykuł koresponduje z celami szczegółowymi 1 i 3.

Artykuł 3 pt.: „Increased demand for services provided in hospital emergency departments” dotyka przyczyn i skutków „przeludnienia” (ang. overcrowding) szpitalnych

oddziałów ratunkowych. Praca została oparta na literaturę przedmiotu, szczególnie z krajów anglosaskich. Autorzy publikacji identyfikują najczęstsze problemy związane z przeludnieniem SOR-ów, jednak dość lakonicznie odnoszą się do porównań opisanych rozwiązań z polskim systemem ochrony zdrowia. Mimo to praca ma wysoką jakość merytoryczną i odpowiada na cele 1 i 3 postawione przez Kandydatkę.

Publikacja pt.: „The hospital emergency department in Poland: the history and the evolution” nosząca numer 4, ma charakter pogładowy i jako jedyna nie posiada współczynnika oddziaływania IF. Opracowanie dotyczy historii opieki w stanach zagrożenia życia i zdrowia w Polsce i jako takie jest wartościowe, jednak w opinii recenzenta wydaje się być zbędne w kontekście ocenianego osiągnięcia naukowego, gdyż nowoczesny system ratownictwa medycznego powinien być dostosowany do aktualnych potrzeb i wymagań pacjentów, niezależnie od jego przemian w przeszłości.

Cenna i wnosząca nowe aspekty do omawianego zagadnienia jest publikacja nr 5 pt.: „Management decisions: the effectiveness and size of the emergency medical team”. Wykazując się precyzją i ciekawością badawczą Autorzy dokonali analizy efektywności resuscytacji w zależności od liczebności zespołu ratownictwa medycznego, i podejmowanych na ich podstawie działań zarządczych, porównując pracę dwu- i trzyosobowych zespołów ratowników medycznych. Konkluzje płynące z tego opracowania dają konkretne wskazówki dla działań zarządczych w ochronie zdrowia i mogą mieć implikacje systemowe.

Artykuły pt.: „Possibilities of Using UAVs in Pre-Hospital Security for Medical Emergencies” znajdujący się pod numerem 6 oraz „Operational and financial considerations of using drones for medical support of mass events in Poland” zamieszczona jako pozycja 7, dotyczą wykorzystania bezzałogowych statków powietrznych (UAV) do wsparcia systemów ratownictwa medycznego w zakresie zabezpieczenia medycznego (np. imprez masowych). Wymienione prace, choć o charakterze przeglądowym, niewątpliwie wnoszą element innowacyjności do podlegającego ocenie zagadnienia. Publikacje te weryfikują spełnienie trzeciego celu szczegółowego osiągnięcia naukowego przedstawionego przez Kandydatkę.

Na podstawie przedstawionego do zaopiniowania osiągnięcia naukowego dr n. med. Marleny Robakowskiej, jako recenzent oceniam je jako wartościowe naukowo, a w pewnych zakresach również jako nowatorskie i innowacyjne. Mimo, iż większość prac ma charakter pogładowy, opisane w nich rozwiązania mogą stanowić podstawę do poszukiwania rozwiązań optymalizujących system ratownictwa medycznego w Polsce.

4. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę.

Głównym obszarem zainteresowań badawczych Kandydatki jest zarządzanie w opiece zdrowotnej, a w szczególności organizacja systemów opieki zdrowotnej, finansowanie, zarządzanie zasobami ludzkimi i optymalizacja procedur medycznych. Badania naukowe w tym zakresie Kandydatka realizuje m.in. w ramach otrzymanego projektu grantowego Miniatura 6 oraz wewnętrznych projektów akademickich i w ramach współpracy z ośrodkami krajowymi i międzynarodowymi. Aktywnie uczestniczy w krajowych i międzynarodowych inicjatywach dotyczących organizacji i zarządzania opieką zdrowotną również jako członek EUPHA (The International Society of Female Professionals oraz European Public Health Association).

Kandydatka uczestniczyła ponadto w pracach pięciu komitetów organizacyjnych i naukowych konferencji krajowych i międzynarodowych oraz jest recenzentem 31 artykułów w recenzowanych czasopismach naukowych. Obecnie pełni też rolę redaktora wydania specjalnego: "Challenges of Emergency Medical Services" w Czasopiśmie „International Journal of Environmental Research and Public Health”.

Członkostwo w organizacjach i towarzystwach naukowych dr Marleny Robakowskiej obejmuje:

- Polskie Towarzystwo Ekonomiki Zdrowia,
- The Association of Schools of Public Health in the European Region (ASPHER),
- The International Society of Female Professionals.

Summaryczne zestawienie publikacji pełnotekstowych po uzyskaniu stopnia doktora obejmuje 84 publikacje. W skład dorobku wchodzi: 31 prac oryginalnych, 25 prac poglądowych, 27 rozdziałów w monografiach i podręcznikach oraz autorstwo 1 monografii (jako pierwszy autor). Łączny dorobek naukowy, według analizy bibliometrycznej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego z dnia 14.09.2022 wynosi 58,687 IF oraz 2690 MNiSW, a w tym: artykuły włączone w cykl habilitacyjny: IF = 17,529 oraz MNiSW = 680, artykuły wyłączone z cyklu habilitacyjnego: IF = 41,158 oraz MNiSW = 2010. Liczba cytowań wg bazy Web of Science Core Collection wynosi 97, a indeks Hirscha = 4.

Najważniejsze staże, współpraca i kursy pozostające w tematyce głównych zainteresowań naukowych obejmują: staż naukowy w Katedrze Finansów Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu - współpraca w zakresie uzyskanych grantów i badań naukowych; workshop in Fulda University of Applied Sciences Niemcy - współpraca dotyczy budowania wspólnego zakresu wymiany naukowej oraz badań; ponadto studenci Zakładu

Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej GUM uczestniczą w półrocznych stypendiach, skutkiem czego nawiązano współpracę międzyośrodkową; szkolenia w Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji na temat taryfikacji świadczeń opieki zdrowotnej oraz wytycznych klinicznych; seminarium The Association of Schools of Public Health in the European Region (ASPHER); certyfikowane warsztaty Ośrodka Przeglądów Systematycznych – Polska Filia Cochrane, na temat przeglądów systematycznych; staż naukowy w Zakładzie Ekonomiki i Zarządzania w Ochronie Zdrowia, Wydziału Nauk o Zdrowiu w Bytomiu, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach - badania dotyczyły potencjału obszarów metropolitalnych w zakresie zadań ochrony zdrowia, a wyniki badań stanowiły podstawę dla przygotowania trzech artykułów naukowych oraz wystąpień na dwóch konferencjach naukowych oraz cykl szkoleń warsztatowych w Zakładzie Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego przy współpracy „AUTENTICA Joanna Róg – Ilnicka” na temat prowadzenia badań jakościowych.

Dr n. med. Marlena Robakowska aktywnie i z zaangażowaniem realizuje rolę nauczyciela akademickiego. Tematyka prowadzonych zajęć dydaktycznych i nadzorowanych prac dyplomowych ukierunkowana jest na kwestie stanowiące główne zainteresowanie badawcze Kandydatki, dotyczące efektywności zarządzania systemem ratownictwa medycznego. Od 4 lat jest też opiekunem Studenckiego Koła Naukowego pn. „Interdyscyplinarne Zarządzanie Opieką Zdrowotną”. Ponadto jest pomysłodawczynią i koordynatorem studiów podyplomowych „Bezpieczeństwo medyczne”, skierowanych do ratowników medycznych oraz osób zarządzających w instytucjach publicznych. Habilitantka uczestniczy aktywnie także w międzynarodowych projektach dydaktycznych, np. z Uniwersytetem Fulda w Niemczech oraz Stowarzyszeniem Szkół Zdrowia Publicznego w Regionie Europejskim - ASPHER (Association of Schools of Public Health in the European Region). W latach 2021-2022 odbyła roczne szkolenie pn. Academic Leadership Development Program w Two Wings Institute przy współpracy Oxford University z zakresu metodologii Polarity w Thinking Polarity Partnerships LLC. Następnie na kanwie szkolenia stworzyła Wydziałowy Klub Tutora Akademickiego GUMed - platformę kontaktu i wymiany dobrych praktyk dydaktycznych, której członkowie regularnie odbywają spotkania.

Kandydatka została nagrodzona trzema Nagrodami Specjalnymi Rektora Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, za opublikowanie artykułów w czasopismach z pierwszego kwartyła o wartości współczynnika wpływu w dziedzinach nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz dwie nagrody w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym za wkład w rozwój jednostki. Ponadto za działalność dydaktyczną otrzymała nagrodę Rektora Gdańskiego Uniwersytetu

Medycznego za nowatorski projekt dydaktyczny w pierwszej edycji konkursu „Nowoczesna edukacja w GUMed”.

5. Wnioski końcowe

Osiągnięcia naukowe, organizacyjne i dydaktyczne, uzyskane po uzyskaniu stopnia doktora, wykazują znaczny wkład Kandydatki w rozwój dyscypliny naukowej w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o zdrowiu. Jako recenzent stwierdzam, że całość dorobku dr n. med. Marleny Robakowskiej spełnia wymagania określone ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Tym samym popieram wniosek o nadanie dr n. med. Marlenie Robakowskiej stopnia naukowego doktora habilitowanego.

